

Fenn, északon

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 41. szám, 2019. október 11.

Néhány megjegyzés kedves ismerősöm, Garam Katalin [Idegengyűlölet északon](#) című írásához (ÉS, 2019/37., szept. 13.), a dán bevándorlási politikával kapcsolatban.

1. Figyelemre méltó és nem csupán formai jellemző, hogy a dán sajtó és a politikai pártok egyike sem használja a *migráns* kifejezést. A dánok ehelyett menekültekről (flygtninge), külföldiekről (udlændige) vagy bevándorlókról (indvandre) beszélnek. Ezek közül, a nyelv „hangulatát” is figyelembe véve egyik szónak sincs olyan pejoratívvá tett jelentése, mint nálunk a „migránsnak”.

2. Általában, de különösképp 1943 óta, mikor a dánok mintegy hétezer zsidó származású honfitársukat szöktették át Svédországba, az üldözöttek segítése nem csupán hagyomány, hanem egyfajta morális kötelesség, akár nemzetközi elvárás, amelynek illik megfelelni. A dán Szociáldemokrata Párt (*Socialdemokraterne*) például a lentebb ismertetett programjában (www.socialdemokratiet.dk) meg is említi, hogy az több ponton eltér a párt korábbi felfogásától és az általános dán felfogástól is. Ez árnyalja a bevándorláspolitikával kapcsolatos közvéleményt, mintegy erkölcsi nyomást gyakorolva rá.

3. A 2019. júniusi általános választásokon az idegenellenes Dán Néppárt (*Det Danske Folkeparti* – DF) mandátumainak száma a 2015-öshöz képest drámaian, 37-ről 16-ra csökkent. Nem véletlenül írtam, hogy idegenellenes: a párt nem csupán az Európán kívüli bevándorlókkal szemben ellenséges, de az EU keleti bővítésekor egyik vezetője azt nyilatkozta, hogy a kelet-európaiakat nem kell felvenni, mert maguk tehetnek arról a helyzetről, amelybe kerültek. Nem az a tény, hogy a DF egyetlen párttal sem akar együtt kormányozni, hanem épp ellenkezőleg: egyetlen párt, a jobboldalt is beleértve sem tartja a DF-et szalonképesnek ahhoz, hogy koalícióra lépjen vele. (Alkalmanként persze kívülről támogatja a jobbközép *Venstre* liberális pártot). Az új pártként induló, túlzás nélkül náci jellegű *Stram Kurs* („Szilárd Vonal”) nevű párt nem kapta meg a parlamentbe jutáshoz szükséges 2 százalékos, 1,8 százalékaival a dán humor szerint a „nevetségességi küszöböt” érte el. Ezzel szemben jelentősen növelték mandátumaik számát a szociálliberálisok (*De Radikale Venstre*, RV). A bevándorlást támogató, a Kommunista Pártból 1968-ban kivált Szocialista Néppárt (*Det Socialistiske Folkeparti*, SF) nyolc hellyel többet szerzett a törvényhozásban, mint 2015-ben, és mindössze egy mandátumot veszített az egykori kommunistákat is magában foglaló, szélsőbal Egységes Lista (*Enhedslisten*, EL), amely szintén támogatja a bevándorlást.

4. A Szociáldemokraták hét pontban foglalták össze a bevándorlással kapcsolatos álláspontjukat, hangsúlyozva, hogy nem európai bevándorlók számaránya a népességen belül az 1980. évi 1 százalékról 2019-re 8 százalékra nőtt, a probléma tehát megoldásra vár:

- a menekülteknek külföldön fogadóközpontot kell létrehozni, de elosztásuk az ENSZ által elismert kvóta szerint történjen;
- Dánia megduplázza a menekülteket kibocsátó afrikai országoknak nyújtott pénzügyi támogatást;
- javasolja, hogy egyfajta nemzetközi „Marshall-segélyt” hozzanak létre az érintett harmadik világbeli országok támogatására.

Ezenkívül kész akár azonnal fogadni a testi fogyatékos menekülteket.

A már Dániában tartózkodókkal kapcsolatban:

- a bevándorlókat egyenlően kell szétosztani az országban úgy, hogy tíz éven belül minden településen és

oktatási intézményben egyenlően 30 százalék legyen a bevándorlók aránya;

- a menekülteknek nyújtott segély feltétele legalább heti 37 órnyi munkavégzés legyen.

Általános idegengyűlöletről tehát aligha, a Szociáldemokraták (ez a párt hivatalos neve) esetében pedig egyáltalán nem lehet beszélni. A cél a helyzet kezelése. A dán magatartás nem fordult ellenségességbe, a pragmatikus dánok sokkal inkább a megoldást keresik, ha kell, valóban szigorítások révén.